

RUMANIAN ABSTRACTS RUMÄNISCHES ZUSAMMENFASSUNGEN

ABSTRACTE

TEODÓRA TOMCSÁNYI, ROGER CSÁKY-PALLAVICINI, GÁBOR ITTZÉS,
GÁBOR SEMSEY & PÉTER TÖRÖK (p.25)

Strategia de promovarea sănătății și programa de prevenție primară la Universitatea Semmelweis: Cetățenii societății contemporane consideră sănătatea ca și cea mai importantă comoară. În ultimele decenii noțiunea a trecut prin redefiniri de bază. Un document important al acestui proces este *Charta de dezvoltarea sănătății din Ottawa (Ottawa Charter for Health Promotion 1986)*, care pune în prim plan noțiunea de empowerment și importanța igienei mentale comunitare. Aceste concepții și-au găsit un mediu fertil în Europa Est-Centrală, unde igiena mentală comunitară a devenit o reală mișcare socială și într-un scurt timp s-a dezvoltat și cadrul instituțional al propagării și transmiterii acestor noi abordări. Discutarea situației Central-Est Europene este introdusă de parcurgerea dezvoltării conceptuale ale sănătății mentale cât și de prezentarea noțiunilor cheie ale viziunii și nivelelor de intervenție. Efectele distorsionante asupra igienei mentale, exercitate de către dictatură, sunt adâncite cu ajutorul noțiunilor salutogene și sensul coerenței. Când în *Charta de la Ottawa* sunt formulate direcțiile formării, în Ungaria a fost deja elaborat un program de formare postgraduală exemplară. Scopul acesteia nu a fost predarea cunoștințelor concrete ci a acelor deprinderi și competențe cu ajutorul cărora cei din domeniul serviciilor umane își onorează vocația originală și contribuie la sănătatea comunității restrânse și mai largi. Prezentăm detaliat scopul, conținutul, structura și caracteristicile programului de formare bazată pe autocunoaștere, cunoaștere socială, multidisciplinaritate și abordare holistică.

Cuvinte cheie: cunoștințe multilaterale, Europa Est-Centrală, formare postgraduală, igiena mentală, mișcarea “igiena mentală”, multidisciplinaritate, prevenția primară, salutogeneza, sensul coerenței (SOC), Ungaria

SÁRA JEGES & KÁROLY VARGA (p.45)

Explorarea misterului din sensul coerenței: Studiul relatează despre validarea indicatorului de sensul coerenței (*sense of coherence*, SOC), măsurat pe o scală de 29 de itemi după Antonovsky, cu ajutorul criteriilor de sănătate, testând rezultatele reprezentative ale unui eșantion de 1400 de persoane. Din variabilele dependente: auto-evaluarea sănătății, labilitatea vegetativă și bolile cronice am combinat indicatorul “Ease/Dis-Ease Continuum” (EDEC). Rezultatele obținute arată că SOC este semnificativ predictiv în cazul poziției ocupate pe scala EDEC. Totodată am găsit, în unele cazuri, o puternică predicție SOC, depășind și criteriile de sănătate, în cazul indicatorilor de well-being (satisfacția cognitivă și bucuria afectivă). A treia temă în cadrul validării convergente a fost explorarea conținutului atitudinal și valoric al SOC, în cadrul căreia am descoperit responsabilitatea, ca și parte componentă al atitudinii de întreprinzător,

cât și valoarea integrativă Maitreyan, proactiv Promethean și suportul social reciproc menținut de valoarea Christian. Evidențiem în cadrul temei ScC cercetarea nivelului de coerență al comunității naționale maghiare și programul de dezvoltare al acesteia. În acest scop am validat scala SOC, cu varianta de 6 itemi.

Cuvinte cheie: atitudinea de întreprinzător, calitatea vieții, "Ease/Dis-Ease Continuum", labilitate vegetală, sănătate, sensul coerenței (SOC), sistem de valori, stări cronice, suport social, "well-being" subiectiv

MARTIN JÄGGLE (p.73)

Comunicare interculturală: Globalizarea, cu toate caracteristicile sale pozitive și negative, trebuie privit critic, fiind considerat cauza și contextul fenomenului de interculturalitate și transculturalitate. "Prelucrarea" efectelor globalizării este realizat local: întâlnirea dintre local și global se numește "glocalizare". Această noțiune subliniază faptul că este nevoie de o abordare nouă, diferențiată al conceptului de cultură. În această perioadă a pluralității culturale putem considera interculturalitatea un fenomen normal, alternarea diferitelor identități culturale și sociale, în cadrul căreia diferențierea culturală atrage după sine interdependența. În acest context, din perspectiva concordanței comunicaționale privind interpretarea socială, comunicarea interculturală presupune perceperea, acceptarea și recunoașterea diferențelor culturale cât și ocolirea, pe cât posibil, a tipizărilor culturale. Din prisma globalizării, migrației, pluralizării modului de viață și difuziunii identității, competența interculturală poate fi considerat o competență-cheie, cuprinzând competențe comunicative și sociale, ca de exemplu preluarea viziunii celuilalt și cunoștințe specifice migraționale.

Cuvinte cheie: competența interculturală, excluzie vs. incluzie, globalizare, "glocalizare", înțelegerea și barierele acestuia, interculturalitate, migrație, noțiunea de înstrăinare, "self-reflecție" interculturală, "transculturalitate"

GYULA KASZÓ (p.91)

Poziția preotului penitenciar în cadrul "sistemului" închisorii: Considerații din punct de vedere sistematic: Preotul penitenciar își desfășoară activitatea în cadrul închisorii, într-un sistem complex, încărcat cu multe probleme și conflicte. Pentru a putea oferi o imagine de ansamblu în această privință, prin abordarea sistematică încercăm să focalizăm asupra acelor provocări din "sistemul" închisorii, cu care se confruntă acel specialist, care își desfășoară activitatea în aceste condiții, destinate executării pedepsei (situația din Ungaria). Preotul, în mod involuntar, face parte din două sisteme complexe și are sarcina de a dezvolta un sistem propriu de comunicație, fiind capabil să interacționeze în ambele părți, asigurând o mișcare conștientă și dinamică între cele două sisteme: "biserica" și "închisoarea". Conștientizarea și exploatarea posibilităților ce se ascund în această interacțiune dinamică contribuie la dezvoltarea identității de specialist în acest domeniu.

Cuvinte cheie: consiliere penitenciară spirituală, executarea pedepsei, identitate, preot penitenciar, punct de vedere sistematic, sistem

ADINA REBELEANU (p.109)

Sănătatea – Cea mai importantă proiecție a calității vieții. Studiu de caz din România: În literatura ultimului deceniu a devenit pe deplin argumentat faptul că pentru înțelegerea adecvată a calității vieții oamenilor este necesară utilizarea unui set cât mai diversificat de indicatori. Aceștia trebuie să cuprindă atât elementele globale, cât și aspecte care privesc gospodăriile, familiile și viața personală, inclusiv dimensiunea subiectivă a stărilor existente, gradul de satisfacție resimțit, eventual insatisfacție și frustrare. Se conturează prin urmare, tot mai accentuat ideea abordării sănătății ca un fenomen social central. Nu trebuie, și nu poate fi omis faptul că bunăstarea socială a populației este condiția, de cele mai multe ori, a sănătății somatice. Acționând izolat, neglijând sau ignorând aspectele de patologie socială inerente unei societăți (șomaj, sărăcie, criminalitate ridicată, diferite disfuncționalități familiale, alcoolism, etc.) orice strategie de sănătate își va atinge doar parțial obiectivul major: asigurarea stării de sănătate a populației. Deși scopurile reformei de sănătate au vizat creșterea calității serviciilor de sănătate, îmbunătățirea stării de sănătate a populației, precum și reducerea disparităților din sistemul de sănătate, România are una dintre cele mai scăzute speranțe de viață la naștere dintre toate statele de referință, și de asemenea comparativ cu media la nivelul Uniunii Europene. Frecvența tuberculozei a scăzut până la mijlocul anilor 80, apoi a început să crească din nou. După mai mult de zece ani de la începutul reformelor economice și sociale, și după mai bine de cinci ani de la adoptarea sistemului de asigurări de sănătate, românii se tem cel mai mult de boală.

Cuvinte cheie: asigurare de sănătate, calitatea vieții, percepția sănătății, reformă, sistemul de sănătate, stare de sănătate, tranziție, “well-being” subiectiv

PÉTER BÜKI, MIKLÓS VECSEI & MIKLÓS KOHÁNYI (p.125)

Programa “Satul adăpostitor”: Reintegrarea socială a familiilor fără adăpost în mediul rural (Experiențe precedente la Tarnab, 2004–2006): Studiul prezintă o metodă alternativă de dezvoltare, aflat într-un stadiu experimental, fiind eficient atât în cazul familiilor cu probleme de locuință și de existență cât și în revitalizarea așezărilor deprivatate. Experimentul model este totodată o rezolvare de probleme sociale și o muncă socială comunitară. În acest studiu schițăm fundalul dezvoltării acestui experiment model și prezentăm pe scurt situația oamenilor fără locuință din Ungaria, după schimbarea regimului politic (începând din 1990). Ca și diagnostic socială prezentăm “Satul Adăpostitor” Tarnab, din județul Heves și locuitorii acestuia. În continuare trecem în revistă punctele principale ale eforturilor practice depuse începând de la lansarea transportului rural și predarea în folosință a unei fabrici. În final prezentăm planurile din viitorul apropiat. În concluzie, experimentul model “Satul Adăpostitor” este rezultatul colaborării dintre mai multe organizații civile și administrația locală, bazându-se pe structuri sociale, dezvoltare regională și locală, agricultură.

Cuvinte cheie: așezare deprivată, colaborarea organizațiilor civile și administrația locală, dezvoltare regională, familii fără locuințe, muncă socială comunitară, muncă socială cu familiile cu probleme